

Sygn. akt II CSK 670/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku W. F.
przy uczestnictwie I. F.
o podział majątku,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 29 maja 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie
z dnia 26 września 2013 r., sygn. akt II Ca 386/13,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 4.981,50 (cztery tysiące dziewięćset osiemdziesiąt jeden 50/100) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest konsekwencją oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wnioskodawca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiązał z potrzebą wyjaśnienia relacji, w jakich powinny pozostawać oznaczone przez sąd w postępowaniu o podział majątku termin zapłaty kwoty zasądzonej tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym do terminu wydania rzeczy przypadających w wyniku podziału majątku współwłaścicielowi, który rzeczą tą nie włada w całości, gdy z okoliczności sprawy wynika, że spłata kwoty zasądzonej tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym może być dokonana jedynie ze środków uzyskanych ze sprzedaży tejże rzeczy. Zdaniem skarżącego, zagadnienie to powstało na gruncie stosowania art. 212 § 2 k.c., art. 624 k.p.c. oraz art. 64 ust. 2 Konstytucji, a jego rozstrzygnięcie wymaga wykładni tych przepisów.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (nie publ.), Sąd Najwyższy

wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i podanie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

W niniejszej sprawie wnioskodawca powiązał uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem podstaw kasacyjnych, choć obie te części skargi kasacyjnej mają inne funkcje do spełnienia. Na etapie badania przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie analizuje zasadności podstaw skargi kasacyjnej, poprzestając na rozważeniu, czy pozostają one w związku z przytoczonymi przez skarżącego przesłankami przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Do rozstrzygnięcia w postępowaniu kasacyjnym zagadnień prawnych stanowiących przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania może bowiem dojść jedynie wtedy, gdy wskazane przez skarżącego podstawy skargi kasacyjnej pozwalają na ich ocenę i sformułowanie na nie odpowiedzi. Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu kasacyjnym nie mógłby bowiem wyjść poza granice zaskarżenia i podstawy skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 1 k.p.c.); związany byłby też ustaleniami faktycznymi Sądów *meriti* przyjętymi za podstawę rozstrzygnięcia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

W uzasadnieniu wniosku o przejęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawca nie przedstawił argumentów pozwalających uznać sformułowany przez niego problem za abstrakcyjny i powtarzalny. Trzeba przy tym uwzględnić, że kwestia określenia terminów wydania rzeczy przyznanej jednej ze stron w postępowaniu działowym, jak i regulowania spłaty w przypadku podziału majątku była już przedmiotem rozstrzygnięć Sądu Najwyższego. W postanowieniu z 19 września 2002 r., II CK 21/02 (nie publ.), Sąd Najwyższy stwierdził,

że postanowienie sądu przyznające wspólną rzecz jednemu z uczestników postępowania a drugiemu spłaty, zarówno wydane w postępowaniu o zniesienie współwłasności, jak i wydane w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, ma charakter konstytutywny (art. 624 oraz art. 567 § 3 w zw. z art. 688 k.p.c.). Terminy spłaty ustalone przez sąd, o których mowa w art. 212 § 3 k.c., powinny zatem przypadać na okres po uprawomocnieniu się postanowienia zasądzającego spłaty. Terminy te trzeba każdorazowo dostosować do okoliczności faktycznych rozważanego przypadku, co miał na uwadze Sąd Okręgowy, którego postanowienie skarży wnioskodawca. Sąd ten szczegółowo objaśnił przyczyny decydujące o tym, że powiązał termin, w którym wnioskodawca powinien spłacić uczestniczkę z terminem, w którym powinna mu ona wydać nieruchomość i wskazał, że terminy te mijają 31 grudnia 2013 r. Wnioskodawca na przytoczył przekonujących argumentów za stanowiskiem, że Sąd Najwyższy powinien określić jedną, uniwersalną metodę wyznaczania terminów spłaty i wydania dzielonych składników majątku, skoro sam ustawodawca w art. 624 k.p.c. kwestię tę pozostawia do indywidualnych ocen na gruncie konkretnych okoliczności faktycznych spraw, o czym świadczy stwierdzenie, że sąd „stosownie do okoliczności” powinien oznaczyć termin wydania rzeczy współwłaścicielowi, któremu przypadła ona na własność.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 520 § 2, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 3, § 7 ust. 1 pkt 10 i § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 461), orzeczono jak w postanowieniu.